

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΟΜΙΛΙΑΣ Κου ΙΩΑΝ. ΖΙΓΔΗ

Παρακάτω δημοσιεύουμε περίληψη τῆς ἔξαιρετικά ἐνδιαφέρουσας ὁμιλίας τοῦ οἰκονομολόγου, τ. Ὑπουργοῦ κ. Ἰωάννου Ζίγδη, ὃ ὁποῖος μᾶς ἔκαμε τὴν τιμὴν στίς 15 Μαρτίου 1966 ν' ἀνοίξῃ μ' αὐτὴν τοῦ τῆς διᾶλεξῃ τῆ σειρά τῶν ὁμιλιῶν μας πάνω στὰ «Σύγχρονα Ἑλληνικά Δημόσια Θέματα». Ἡ σειρά αὐτή, ὅπως γνωρίζουν οἱ ἀναγνώστες μας, εἶχε σκοπὸ νὰ κατατοπίσῃ πρὸ παντὸς τῆς Ἑλληνίδες στὰ μεγάλα προβλήματα τοῦ τόπου μας, ἐπειδὴ πιστεύουμε ὅτι θὰ εἶναι χρησιμώτατη γιὰ τὸ τόπο ἢ προώθησῃ τους στὴ δημόσια ζωὴ, προϋπόθεση τῆς ὁποίας εἶναι ἡ γνώση τῶν δημοσίων ζητημάτων.

**

Ὁ ὁμιλητὴς πρὶν μὲν στὸ κυρίως θέμα του, ἀναφέρθηκε γιὰ λίγο στὴν ἐπικρατοῦσα πρὶν ἀπὸ τὸ δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο διεθνή οἰκονομική καὶ πολιτική κατάσταση.

Στὸ πολιτικὸ πεδίο στὰ περισσότερα Ἑυρωπαϊκά Κράτη προπολεμικά ἐπικρατοῦσαν δικτατορικά καθεστῶτα, στὸ οἰκονομικὸ δὲ πεδίο ἡ πολιτικὴ αὐτάρκειας καὶ ἀπομονωτισμοῦ ποὺ κυριαρχοῦσε, ὁδηγοῦσε στὴν ἀνάπτυξη καθὲς χώρας μὲ τὰ δικά της μέσα καὶ ἀποτελοῦσε ἰσχυρὴ τροχόπεδη, ιδιαί-

τερα γιὰ τῆς μικρὲς καὶ οἰκονομικά καθηστρομημένες χώρες, ὅπως ἡ Ἑλλάς.

Μεταπολεμικά, ἡ κατάσταση ἄλλαξε ριζικά. Κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας ὑπῆρξε ἡ προοδευτικὴ ἀποκατάσταση ἐλεύθερης κυκλοφορίας στὰ ἀγαθὰ, τὰ κεφάλαια καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ συνεργασία ὁμάδων χωρῶν γιὰ τὴ δημιουργία ὑπερ-εθνικῶν οἰκονομικῶν ἐνώσεων, ὅπως ἡ Ε.Ο.Κ., ἡ Ε.Ζ.Ε.Σ., ἡ ΚΟΜΕΚΟΝ κλπ. Κύριοι στόχοι τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἦταν πλέον ἡ πλήρης ἀπασχόληση καὶ ἡ εὐημερία.

Ποιὰ ἡ θέση τῆς Ἑλλάδος ἐναντι τῶν λοιπῶν ἐθνῶν, ποιὲς οἱ ἐπιτεύξεις τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας μεταπολεμικά καὶ ποιὸ τὸ σημερινὸ οἰκονομικὸ πρόβλημα:

Προπολεμικά λόγφ τῆς περιορισμένης ἀπασχολήσεως περιοριζόταν ἡ παραγωγή καὶ εὐρυνόταν ἡ ὑπο-ἀπασχόληση καὶ ἡ ἀνεργία, διογκωνόταν ὁ παρασιτισμὸς τοῦ δημοσίου τομέως καὶ γινόταν ὑπερτροφικὴ ἡ ἀπασχόληση τοῦ ἰδιωτικοῦ. Συνέπεια ὄλων αὐτῶν ἦταν ὁ φαῦλος κύκλος τῆς μικρῆς ἀπασχολήσεως καὶ τοῦ χαμηλοῦ εἰσοδήματος.

Μεταπολεμικά, ποιὲς ὑπῆρξαν οἱ πραγματοποιήσεις; Δυστυχῶς, παρὰ τῆς δημιουργηθεῖσες εὐνοϊκῆς

συνθήκες μετά το 1950, λόγω της παρεχομένης μεγάλης βοήθειας από το ξέωτεροικό απ' τη μιὰ μεριά και της υπερ-υποτιμήσεως του νομίσματος απ' την ἄλλη, τὰ ἐπιτεύγματα της Ἑλληνικῆς οἰκονομίας ὑπῆρξαν πενιχρά. Τὸ κύριο πρόβλημα της ἀπασχολήσεως ἔγινε δεύτερο. Ὁ προοδευτικὸς ἐκσυγχρονισμὸς της γεωργίας ἀπελευθέρωσε νέα ἔργατικά χέρια, ἐνῶ ἡ βιομηχανικὴ ἀπασχόληση παρέμενε περίπου στάσιμη, ἀυξήθη δὲ μέσα σὲ μιὰ 10ετία μόνον κατὰ 4% περίπου. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μειωνότατε συνεχῶς, κατέβηκε δὲ ἀπὸ 6,5% κατὰ τὴν περίοδο 1951—1954 σὲ 6,3% καὶ 6% στὶς περιόδους 1955—1958 καὶ 1959—1962.

Ἐπὶ πλέον ἡ ἄνιση κατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος ἀπέβαινε σὲ βάρος τῶν ἔργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν. Ἔργα ὑποδομῆς γιὰ νὰ στηριχθῇ μιὰ ταχεῖα διαδικασία οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως δὲν ἔγιναν ἐγκαίρως καὶ ἔτσι ἡ ὑπο-ἀπασχόληση καὶ ἡ ἀνεργία βρῆκαν διέξοδο στὴ φυγή. Ἀπὸ 8 500 πού μεταναστεύσαν τὸ 1952, φθάσαμε στοὺς 100 000 μετανάστες τὸ 1963 καὶ 122.000 περίπου τὸ 1965, δηλαδὴ στὰ χρόνια αὐτὰ χάσαμε 360.000 νέους ἀνθρώπους. Σήμερα ἡ καθαρὴ μεταναστευτικὴ διαρροὴ καλύπτει τὴ φυσικὴ πληθυσμιακὴ αὐξηση.

Πάμε πρὸς εἶς πρώτο γερωντισμὸ, χωρὶς νὰ μποροῦμε νὰ ἀνατρέψουμε τὸ ρεῖμα τῆς φυγῆς διὰ τῆς δημιουργίας νέων ἀπασχολήσεων. Ἡ ἀπόσταση πὺν μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὶς χῶρες τῆς ΕΟΚ ἀντὶ νὰ μειώνεται αὐξάνει καὶ οἱ ὀργανικὲς ἀδυναμίες τῆς οἰκονομίας ἔγιναν ἐντονότερες.

Στὸν ξέωτεροικό τομέα οἱ ἔξαγωγὲς καλύπτουν τὸ 1)3 τῶν εἰσαγωγῶν ἐναντὶ 55 ο)ο τὸ 1953 καὶ 60 ο)ο τὸ 1938. Τὰ ἑλλείμματα τῶν ξέωτεροικῶν συναλλαγῶν τὰ καλύπτουμε χάρη στοὺς ἀδηλους πόρους, τὰ δάνεια καὶ τὶς δωρεὲς τῆς ἀλλοδαπῆς.

Κατὰ τὸ μεταπολεμικὸ χρονικὸ διάστημα καὶ μέχρι τὸ 1953 πήραμε 4 000 ἑκατομ. δολλάρια περίπου ὡς βοήθεια οἰκονομικῆ, ἀμυντικῆ, ἐπανορθώσεως κλπ. Ἐπίσης στὸ ἴδιο διάστημα εἰσπράξαμε 2.300 ἑκατομ. δολλάρια ἀπὸ καθαρὸς ἀδηλους πόρους.

Ἡ οἰκονομία μας διατηρεῖται ἀπὸ τοὺς ξέωτεροικούς πόρους, γιὰ τοὺς ἑποίους κατὰ τὸ πλεῖστο, καμμιά προσπάθεια δὲν κατέβαλε.

Τί συμβαίνει; Μήπως εἴμεθα πτωχοί; Ὁχι. Μήπως λείπουν τὰ κεφάλαια; Ὁχι. Τὸ ἔδαφος μας ἔχει σημαντικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους πὺν δὲν ἀξιοποιοῦνται. Κεφάλαια ὑπάρχουν στὴ διάθεσή μας καὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὰ ἀποροφήσουμε παραγωγικά. Τί φταίει; Ἡ ἔλλειψη προγραμματισμένης ρεαλιστικῆς καὶ προοδευτικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Τί δὲν ἔγινε ἐπαρκῶς; Ἡ ἐποδομή. Καὶ ὅταν λέμε ἐποδομή, ἐννοοῦμε καὶ τὴν παιδεία, τὴν ἔρευνα, τὸ διοικητικὸ ἐκσυγχρονισμὸ, τὶς βιομηχανικὲς περιοχές, τὴν ἐνέργεια, τὰ μέσα μεταφορᾶς, τὸ ὄδιο καὶ δίκτυο κλπ. Ἐπίσης δὲν ὑπάρχει κεφαλαιαγορὰ καὶ τὸ τραπεζικὸ σύστημα χρειάζεται σημαντικὲς μεταρρυθμίσεις.

Τί ἔγινε λάθος; Ἡ ὑπερ-υποτίμηση τοῦ νομίσματος, ἡ πλήρης ἐλευθερία εἰσαγωγῶν πὺν ἐπακολούθησε καὶ ἡ ἄνιση κατανομὴ εἰσοδήματος εἰς βάρος τῶν ἀγροτῶν καὶ ἔργατῶν.

Τί πρέπει νὰ γίνῃ; Κύριο μέλημα ἡ ἀπασχόληση καὶ μάλιστα ἀπασχόληση στὴ βιομηχανία, μόνη δυνατὴ νὰ ἐπιδείξῃ ἐντυπωσιακοὺς ρυθμοὺς αὐξησης. Ἡ ταχεῖα ἐκβιομηχάνιση εἶναι ἡ μόνη διέξοδος καὶ ἡ μοναδικὴ λύση τοῦ προβλήματος ἀνάπτυξης τῆς οἰκονομίας. Παράλληλα νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἔρευνα καὶ ἡ ἐκπαίδευση στελεχῶν. Ὁ ρόλος τοῦ Κράτους εἶναι νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ νὰ παρεμβαίῃ μόνον ὅταν αὐτὴ ἀδυνατεῖ νὰ ἐνεργήσῃ μόνη. Ἡ ἀνάπτυξη εἶναι νοητὴ μόνον ἐφόσον καὶ οἱ εὐρύτερες λαϊκὲς τάξεις συμμετέχουν κατὰ τὴν πρόθεσιν ἀναλογίαν τοὺς στὴ διανομὴ τοῦ εἰσοδήματος.

Ἐπὶ ἔχει χρόνος γιὰ ὅλα, ἀλλὰ χρειάζεται βασικὰ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ στὴν Κυβέρνηση καὶ στὸ πρόγραμμά της. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἐὰν δὲν συμμετέχουν ἐνεργὰ κατὰ τὸ μέτρο τοὺς ὅλες οἱ τάξεις, ἡ προσπάθεια ἀνάπτυξης χωλαίνει καὶ ἀτονεῖ. Καὶ τὸ πρῶτο ἐπεῖγει,